

Ves, i tu fes igual (V): Fills agraïts

La relació amb Déu, amb el proïsme i amb la terra són les tres relacions fonamentals de l'home que proposen els relats de la creació del Gènesi. A partir d'aquests, l'Església convida els cristians a modelar les realitats socials i la cura de la creació i a promoure el bé comú.

16/07/2025

El designi creador

El començament del llibre del Gènesi posa en relleu el poder universal i il·limitat de Déu, ja que només Ell té domini absolut sobre totes les coses i l'exerceix per donar origen a la vida. En el context de la creació, Déu confia a la primera parella humana, creada a imatge i semblança seva, la tasca de sotmetre la terra i de dominar tot ésser vivent (cf. *Gn* 1, 26-29). La paraula hebrea *imatge* utilitzada en el text significava estàtua, escultura o representació, i també es referia a les imatges dels déus que presidien els temples (cf. *Ez* 7, 20; 16, 17; *2 Re* 11,18; *Nm* 33, 52). D'aquesta manera, igual que els reis de l'època erigien imatges de si mateixos per marcar el seu domini en terres llunyanes, Adam va ser col·locat a la terra com a imatge de Déu i representant de la seva sobirania.

En el segon relat, Adam rep l'encàrrec de posar nom als animals.

Anomenar alguna cosa implica sotmetre l'objecte anomenat a un ordre que determina, en cert sentit, el lloc que ha d'ocupar al món. Adam participa de l'autoritat divina i ha estat designat representant de Déu a la terra, governant en nom del sobirà diví. Déu, al seu torn, accepta els noms donats per Adam a les criatures. L'home, per tant, exerceix un domini sobre la creació, i l'exercici d'aquest domini significa que la destinació del cosmos està vinculada a la llibertat humana, pel mateix disseny creador.

El relat de la creació i el fet que el domini de l'home depengui i participi del domini de Déu poden semblar una realitat una mica llunyana que no té influència pràctica en la vida quotidiana del cristià. Tanmateix, "al Credo d'Israel, afirmar que Déu és Creador no significa expressar tan sols una convicció teorètica, sinó també

copsar l'horitzó originari de l'obrar gratuït i misericordiós del Senyor a favor de l'home. Ell, en efecte, lliurement dona l'ésser i la vida a tot el que existeix".^[1] El principi de la creació divina de totes les coses, manifestat moltes vegades en la Sagrada Escripura —especialment al llibre del Gènesi—, ens dona una clau per comprendre la realitat i actuar en conseqüència: la gratitud que prové de la gratuïtat de l'amor de Déu.

“Et dono gràcies, Pare”

La gratitud consisteix en la disposició adequada de la voluntat per reconèixer i correspondre a un bé rebut. No només implica sentiments d'estima o reconeixement, sinó també una resposta pràctica, que condueix a paraules o accions que l'expressen. Per tant, la gratitud implica una mirada capaç de reconèixer el benefici rebut i, alhora,

conduïx a una actuació coherent amb aquesta convicció.

A l'Evangelí sovint trobem referències a tantes persones que van tenir detalls amb Jesús, des d'aquells que van cuidar la seva família a Betlem (els pastors, els mags), fins a aquells que van fer una mica més suportables el Calvari i la Creu (Simó de Cirene, el bon lladre, Josep i Nicodem, les dones que acompanyaven Maria...). Persones que s'emportarien una mirada, un somriure o unes paraules agraiïdes de Jesús.

A l'Evangelí, el gràcies de Jesús que ressona amb més força és aquell que dirigeix al seu Pare: "T'enalteixo, Pare, Senyor del cel i de la terra, perquè has revelat als senzills tot això que has amagat als savis i entesos" (Mt 11,25). "Aquestes coses", la saviesa de Déu que Jesús ens ensenya, és, de la mateixa manera

que la creació, un coneixement de Déu i del món assequible a tothom. És un llenguatge que és més fàcil d'entendre per “als petits”, aquells que miren el món amb senzillesa i sense prejudicis, i són conscients d'haver-ho rebut tot.

Una mirada i un cor agraïts

Com recorda el *Compendi de la doctrina social de l'Església*, “el comportament que ha de caracteritzar l'home davant la creació és essencialment el de gratitud i reconeixement: el món, en efecte, remet al misteri de Déu que l'ha creat i el sosté [...]. El món s'ofereix a l'esguard de l'home com a traça de Déu, lloc en el qual es desvela la Seva potència creadora, provident i redemptora”.^[2]

Des de la seva fe en la creació i la seva mirada agraïda, el cristià està cridat a modelar les seves accions segons l'acceptació agraïda dels dons

divins. En l'exercici de la seva llibertat, l'home pot optar per una actitud de poder autònom, que n'exclogui el domini diví, o, al contrari, triar apreciar la realitat com un do, que reforci així la seva dependència d'adoració a Déu. En el primer cas, les coses creades es consideren objectes que es manipulen i es posseeixen arbitràriament, mentre que en el segon es tracten com a dons i, per tant, es reben, s'admiren, es comprenen, es gaudeixen, es comparteixen i, sobretot, es remetent a Déu, de qui procedeixen. Tota decisió humana, per concreta que sigui o irrellevant que sembli, implica en última instància l'acceptació agraïda dels dons de Déu o el seu rebuig.

Pot ser que ens passin pel cap tants exemples del dia a dia: la celebració d'una ocasió especial amb familiars i amics, un assoliment en la nostra

vida professional, l'oportunitat d'una nova experiència, gaudir compartint algun talent... De fet, els dons divins, en sentit ampli, comprenen tota la realitat que hem rebut, incloent-hi l'univers material i la relació amb els altres.

L'acceptació agraïda d'aquests dons es manifesta de manera singular en l'acceptació i acollida de l'altre com un do: “Feta a imatge i semblança de Déu (cf. *Gn* 1,26), i constituïda en l'univers visible per viure en societat (cf. *Gn* 2,20.23) i dominar la terra (cf. *Gn* 1,26.28-30), la persona és, doncs, des del principi, cridada a la vida social: Déu no ha creat l'home com un ‘ésser solitari’, sinó que l'ha volgut com un ‘ésser social’. La vida social no és, doncs, exterior a l'home: aquest no pot créixer ni realitzar la seva vocació si no és en relació amb els altres”.^[3] La conseqüència de l'acceptació agraïda de l'altre és la

cura dels altres, que passa per la preocupació i edificació del bé comú.

Acollir l'altre com un do: una invitació al bé comú

El papa Francesc recorda que l'ecologia integral —concepte estretament relacionat amb la cura de la creació, entesa no només com a naturalesa, sinó també en la seva dimensió humana i social— és inseparable de la noció de bé comú, en la mesura que aquest principi exerceix un paper central i unificador en l'ètica social. La nostra dedicació a preservar i tenir cura de la creació serà molt més genuïna com més s'orienti a la promoció del bé comú, entès com “el conjunt d'aquelles condicions de la vida social que permeten, tant a les col·lectivitats com als membres individuals, d'atènyer la pròpia perfecció més plenament i més ràpidament”,^[4] és a dir, el

desenvolupament humà integral i sostenible.

Quan ens trobem amb els problemes dels altres o de la comunitat en la qual vivim, com a cristians hauríem de sentir la inquietud d'anar a la seva trobada: és aleshores que estem cridats a respondre amb la responsabilitat i la generositat de qui busca efectivament el bé de tots els homes. L'ideal del bé comú —que no és una cosa abstracta, sinó que té un contingut molt concret— es presenta llavors com una crida a tots els membres de la societat a col·laborar segons les seves pròpies capacitats i a anar més enllà dels interessos particulars. Això implica no guiar-se exclusivament pels mateixos interessos, sinó apuntar a un horitzó il·luminat per la caritat, que s'expressa en l'obertura als altres i en la capacitat d'harmonitzar els diferents aspectes —familiars, socials, polítics, culturals, tècnics,

etcètera— que caracteritzen una societat complexa com la nostra.

En aquesta perspectiva hi ha subjacent la consciència de la infinita dignitat de tota persona humana, més enllà de qualsevol circumstància i en qualsevol estat o situació; i que, per això, l'ordre de les coses ha d'estar subordinat a l'ordre de les persones i no al revés, com el mateix Senyor va donar a entendre quan va dir que dissabte ha estat fet per a l'home, i no l'home per al dissabte (cf. *Mc 2, 27*). Aquest ordre, fundat en la veritat i animat per la caritat, perfila l'objectiu prioritari del bé comú: una societat que vol ser al servei dels éssers humans en tots els nivells.

Una manifestació d'aquest desafiament la trobem, per exemple, en l'impacte de la tecnologia. No podem ignorar els signes dels temps actuals, en els quals les relacions

socials s'han tornat més complexes a causa de la facilitat i rapidesa de la comunicació, el transport i tants altres mitjans tecnològics que introdueixen nous estils de vida i formes d'associació interpersonal. Aquests mitjans impliquen una certa ambigüïtat, en la qual el progrés en general va acompanyat de la possibilitat de riscos per a la dignitat i el desenvolupament humans. L'impacte de les innovacions pot donar lloc tant a iniciatives solidàries com al drama de conflictes i divisions, segons l'actitud que s'adopti; a reconnectar amb les persones o a tenir-hi una relació més superficial; a l'aprenentatge o a l'addicció; a l'explotació de la persona o a noves possibilitats de desenvolupament... Acollir la creació en aquest cas significa salvaguardar el respecte de la persona com a tal, en la finalitat i els mitjans, i guiar-se per uns principis ètics i no eficientistes.

Edificar el bé comú en comunió

Cal que cadascú de nosaltres assumeixi la seva parcel·la en el bé comú, és a dir, que aportem el que hem estat cridats a fer en aquest món, el que només nosaltres podem oferir, perquè ningú no ens pot substituir en aquesta tasca. Aquesta actitud va en contra d'una actitud passiva, d'una indiferència acomodada o d'un individualisme tancat en la cerca del benestar propi, ja que implica un compromís continu i una manera de complicar-se la vida per col·laborar en la formació d'un ambient de comunió. “Perquè una cosa és sentir-se obligats a viure plegats, i una altra de molt diferent és apreciar la riquesa i la bellesa de les llavors de la vida en comú que cal buscar i conrear plegats.”^[5] —

En l'aspecte dinàmic, el bé comú es fa en les activitats ordinàries de cada ciutadà. Al cap i a la fi, les condicions

socials s'estableixen a través de les relacions personals i el treball, que poden contribuir o perjudicar un ordre social, jurídic i de serveis sòlid (que sovint coincideix amb els drets humans bàsics, com l'alimentació, l'habitatge, el transport...). Per això és essencial complir les nostres tasques diàries amb excel·lència, i les duem a terme amb competència i passió. Com ho podem fer?

Informant-nos i desenvolupant una consciència més profunda de la realitat que ens envolta, sense caure en la trampa de la resignació amb el pretext que les nostres accions no tenen cap repercussió. Crist mateix posa com a mesura del seu judici accions petites (donar menjar, donar de beure, vestir...) efectuades a persones petites (els germans meus més petits) (cf. *Mt 25, 31-46*).

D'altra banda, el magisteri eclesial ha reiterat sempre la crida dels cristians a participar i assumir

responsabilitats en la vida pública. La constatació que necessitem una comunitat més àmplia ens hauria de dur a combinar forces per promoure millor el bé comú en comunió amb els altres. En aquest sentit, Jesús ens dona l'exemple del bon samarità (cf. *Lc 10, 25-37*) que, amb les seves accions, ens va fer adonar-nos que “l'existència de cadascú de nosaltres està lligada a la dels altres: la vida no és temps que passa, sinó temps de trobada”.^[6]

De tots aquests aspectes en conjunt, sorgeix el que podem anomenar la dimensió intrínseca del bé comú, que significa fonamentalment viure bé en comunitat. En altres paraules, no n'hi ha prou amb fer el bé *als* altres, sinó que cal voler fer el bé *amb* els altres. La solidaritat va més enllà de la responsabilitat personal en un afany concret: condueix al desig de ser amb els altres i treballar amb ells per ajudar-los a assolir els seus

objectius. La força d'aquesta perspectiva rau en el fet d'adonar-se que el bé comú no es refereix només a les condicions, que són només externes, sinó que, sobre aquesta base i per mitjà de les relacions, es construeix el bé individual i social.

La suma de molt pocs

El simple fet de ser conscients que estem junts és en si mateix un bé, en la mesura que aporta la seguretat d'un entorn en el qual les insuficiències i els errors personals troben en l'altre un suport i una ajuda per superar-los. Quan una comunitat s'uneix davant d'una catàstrofe natural, per exemple, per ajudar a salvar les persones i el seu entorn, malgrat el dolor, el sofriment o el cansament, hi ha una plenitud interior per haver fet el bé junts i una profunda gratitud compartida. El repte és aconseguir aquesta mateixa intensitat en el dia a dia.

És quelcom en què segurament hàgim tingut experiència, però no sempre és fàcil tenir present el bé que aporten els altres: pot passar que la nostra tendència sigui la de resoldre les coses pel nostre compte, o la de demanar un favor, o fer-lo, portant sempre el compte d'entrades i sortides.

Avançar cap al bé comú intrínsec, en canvi, requereix una formació que ens permeti entrar en la lògica de la gratuïtat de les relacions, de la misericòrdia i de la comunió.

“Gaudim d'un espai de corresponsabilitat capaç d'iniciar i generar nous processos i transformacions. Siguem part activa en la rehabilitació i l'auxili de les societats ferides. Avui estem davant la gran oportunitat de manifestar la nostra essència fraterna, de ser altres bons samaritans que carreguin sobre si el dolor dels fracassos, en comptes d'accentuar odis i ressentiments.

Com el viatger ocasional de la nostra història, només falta el desig gratuït, pur i simple de voler ser poble, de ser constants i incansables en la tasca d'incloure, d'integrar, d'aixecar el caigut [...]. Alimentem allò que és bo i posem-nos al servei del bé.”^[7] —

Així, gratuïtat i gratitud van junts: guien la nostra relació amb els altres, i la fonamenten en la nostra relació amb Déu. Una relació de fills agraïts i responsables.

* * *

El llibre del Gènesi revela que l'home està cridat a ser el guardià i protagonista de la creació, exercint una sobirania compartida perquè l'ha rebut de Déu, l'únic sobirà. De fet, ho hem rebut tot d'Ell i mai no li ho podrem agrair prou. Tanmateix, el que hi ha a les nostres mans no és poc: mitjançant una actitud d'acceptació agraïda dels dons divins, estem cridats a reconèixer-los com a

tals i a cuidar, desenvolupar i enriquir la creació. Aquesta actitud de gratitud s'estén a l'acollida de l'altre com a do i es tradueix en la participació i responsabilitat de cadascú en l'edificació del bé comú, ja sigui en les relacions quotidianes o en l'acció pública, i sobretot en fer el bé amb els altres. És així que l'home actualitza i realitza la seva condició d'ésser social, fent brillar els llaços de fraternitat mentre contribueix al floriment dels altres.

Letícia Braga y Vitória Volpato

[1] *Compendi de la doctrina social de l'Església*, 26.

[2] *Compendi de la doctrina social de l'Església*, 487.

[3] *Compendi de la doctrina social de l'Església*, 149.

[4] *Compendi de la doctrina social de l'Església*, 164.

[5] Francesc, *Humana communitas*, 6.

[6] Francesc, videomissatge al TED 2017 de Vancouver (26 d'abril de 2017): *L'Osservatore Romano* (27 d'abril de 2017), p. 7.

[7] Francesc, *Fratelli tutti*, 77.

.....

pdf | document generat
automàticament des de <https://opusdei.org/ca-ad/article/ves-i-tu-fes-igual-v-fills-agraits/> (03/04/2026)